

Årlig Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Vår vision

Trygghet, respekt och ansvar är nyckelord i vårt arbete med barn och ungdomar på skolan.

Ingen flicka, pojke eller vuxen ska komma till oss och riskera att bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling pga. kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Vi ser tvärtom våra mänskliga olikheter som vår största tillgång i vårt värdegrundsarbete.

Hos oss respekteras barns, ungas och vuxnas rättigheter fullt ut.

Inledning

Att kunna erbjuda våra elever en trygg studiemiljö är en viktig fråga för skolan och något som vi strävar efter att levandehålla och synliggöra.

Värdegrunds- och likabehandlingsarbete är något som ska ske kontinuerligt och också utvärderas, utvecklas och revideras för att möta aktuell miljö på skolan. Det **systematiska trygghetsarbetet** följer det årshjul som finns nedan och detta ska syfta till att förbättra och öka kvalitén på detta viktiga arbete.

/Rektor Camilla Claesson

Innehållsförteckning

Bakgrund	s. 3
Årshjul	s. 4
Begrepp	s. 5-8
Roller/Personer	s. 9
Systematiskt Arbete	s. 9-14
Om det händer...	s. 15-16
Bilaga 1. Åtgärdstrappa	s. 17-18

Bakgrund

1 Kap. 5§ skollagen (SFS 2010:800):

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

6 kap. skollagen (SFS 2010:800):

7§ Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

10§ En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektor. En förskolechef eller en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Diskrimineringslag (SFS 2008:567)

§1 Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

ÅRSHJUL

Augusti-september

Revidering/Uppdatering och presentation

September-December

Främjande insatser

September/oktober

Kartläggning miljö skola/fritids bildstöd

Oktober

Förankring av plan till skolläda

Oktober/november

Enkät, centralt
Kartläggningen används vid utvecklingssamtalen.

November/december

Revidering av plan

Januari-Juni

Insatser/åtgärder enligt reviderad plan
Främjande insatser

Mars/April

Kartläggning klassvis

Juni

Utvärdering av plan

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskoleklass, årskurs 1-3 och Fritidshem.

Ansvarig för planen:

Camilla Claesson, rektor

Planen gäller från: Höstterminen 2017

Planen gäller till: Vårterminen 2018

Begrepp

Diskriminering:

Diskriminering innebär att bli sämre behandlad trots att du har rätt att bli behandlad likvärdigt alla andra. Det ska inte spela någon roll vilket kön du har, vilken gud du tror på eller om du kan gå eller inte. Diskriminering förutsätter ett *maktövertag* hos den som diskriminerar och handlar om orättvis behandling. Personalen i skolan kan diskriminera en elev men en elev kan alltså inte diskriminera en personal. Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling och som har samband utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna: *Etniskt tillhörighet, Könsidentitet eller könsuttryck, Religion* eller *annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning, ålder och Kön*.

Kränkande behandling, diskriminering, trakasserier:

Mobbning förekommer numera inte i lagen som begrepp. Genom att i stället lägga fokus på *kränkningar, diskriminering* och *trakasserier* betonar lagen att även enstaka kränkningar är oacceptabla. Vid kränkande behandling, diskriminering och/eller trakasserier är det *upplevelsen i sig* hos den som blivit utsatt som ligger till grund för att en utredning ska göras. Om en elev utsätts för någon enstaka handling som ses som elak, klassificeras det som kränkande. Om samma elev vid *upprepade tillfällen* utsätts för kränkande handlingar, klassificeras det som mobbning. Att t.ex. sitta själv i matsalen kan bero på en tillfällighet eller bero på något som kan redas ut. Om däremot alla i klassen ofta ignorerar eleven och undviker att sätta sig vid samma bord eller genom att gå därifrån när eleven kommer, då klassificeras det som mobbning.

I Skolverkets *Utvärdering av metoder mot mobbning (2011)* ingår sex typer av negativa handlingar som klassificeras som mobbning/kränkningar:

1. Knuffad/fasthållen.	1 2 3	}	• utgör en <i>fysisk form</i> av kränkning
2. Hotad med stryk.			
3. Slagen/sparkad.			
4. Hånad/kallad elaka saker.	4 5 6	}	• utgör en <i>social form</i> av kränkning
5. Utsatt för ryktesspridning.			
6. Utstött/utfroyst.			

Vad klassificeras som kränkning?

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett övergrepp som kränker en elevs eller ett barns värdighet och som *inte* har samband med någon utav de sju diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling

För att täcka in alla former av kränkningar har det i lagen införts ett förbud mot *annan kränkande behandling*, vilket avser ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns värdighet. De flesta handlingar och beteenden som ryms inom begreppet annan kränkande behandling (t.ex. misshandel, ofredande och olaga hot) är brottsliga gärningar, även om de begås av underåriga. Vissa beteenden kan för ett barn uppfattas som mycket kränkande utan att det skulle leda till en fällande dom i ett brottmål.

Därför går det inte att *avgränsa* den kategori handlingar som avses med annan kränkande behandling. Det är barnet själv som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad eller kränkande. Förbudet gäller även uppträdanden gentemot barn från personalen inom verksamheten men avser inte befogade

tillrättavisningar som har syfte att upprätthålla ordning och en utvecklande miljö för elever och personal.

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering kan det t.ex. vara om en elev inte får följa med på skolresan för att eleven sitter i rullstol (funktionsnedsättning), eller att förskolan inte tar hänsyn till kötid och istället premierar barn i en viss ålder (ålder).

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering innebär att ett barn missgynnas på grund av regler som till en början verkar neutrala. Exempelvis om Pelle och Reine inte får anmäla sig till skolbalen tillsammans, därför att reglerna säger att det bara är tillåtet att anmäla sig som pojke och flicka (sexuell läggning). Indirekt diskriminering kan också vara ett direktiv från huvudmannen, exempelvis om alla elever måste delta i skolavslutningen i kyrkan. Det är också otillåtet att ge instruktioner att diskriminera, t.ex. om rektorn för en skola uppmanar sin personal att ge pojkarna lite högre betyg eftersom det är ett för stort betygsgap mellan pojkar och flickor (kön).

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som *har samband* med någon av de sju diskrimineringsgrunderna, t.ex. om en elev kallar någon annan "jävla bög" eller "jävla hora" (sexuell läggning). Trakasserier och kränkningar kan ske barn och elever emellan men det kan också innebära att någon av skolans personal kränker eller trakasserar en elev.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, de kallas då för sexuella trakasserier. Det handlar oftast om sexuell jargong, tafsningar, ovälkomna

beröringar, förslag, blickar eller bilder som upplevs som sexuellt anspelade och kränkande.

Roller/Personer

Elevernas delaktighet

På klassråd, skolråd, fritidsråd, lektioner, kartläggning av miljö och genom en trivselenkät får eleverna tala om hur de har det med kamrater och sin trivsel i skolan och i fritidshemmet. Syftet är bl.a. att ta reda på om eleverna är trygga och kartlägga eventuella trakasserier och våldstendenser.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Information skickas ut till nya elever och föräldrar i oktober och läggs ut på hemsidan. Enkäten besvaras tillsammans med eleven i hemmet och sänds åter till kommunen.

Personalens delaktighet

Personalen deltar i det systematiska trygghetsarbetet, som omfattar utformnings-, utvärderings- och revideringsarbete med planen enligt det årshjul som beskrivs ovan. Utöver detta systematiska arbete sker fortlöpande arbete med värdegrundsfrågor.

Systematiskt arbete

Utvärderingar/Kartläggningar/Enkäter

Enkätundersökning genomförs tillsammans med samtliga elever 1 gång per läsår. Syftet är bl.a. att ta reda på om eleverna är trygga och kartlägga eventuella trakasserier och våldstendenser. Enkäten distribueras av kommunens administration som sänder ut och sammanställer resultatet som återkopplas till respektive rektor. Personalen tillsammans med rektor och elevårdsteam återkopplar resultaten till lärarna och föreslår ev. åtgärder. Personalen återkopplar resultatet av sammanställningen till sin klass. Vid eventuellt elevärende kontaktas vårdnadshavare.

Kartläggning av miljö, inne och ute, genomförs under två tillfällen per läsår, höst och vår. Detta görs gemensamt i klasserna, tillsammans med klasslärare/mentor/fritidshemspersonal.

Revidering och förankring av planen

Planen revideras, utifrån utvärdering, under augusti och september månad. Elevernas deltagande sker genom samtal i klasserna, klassråd, fritidsråd samt elevråd.

Den reviderade planen tas i oktober och förankras omedelbart hos elever och vårdnadshavare.

Elevinformation - Vid varje hösttermins början informeras, som ett led i trygghetsarbetet, alla elever av klasslärare/ mentor om betydelsen av nolltolerans mot trakasserier, främlingsfientlighet, kränkande behandling.

Klasslärarna/mentorerna är ansvariga för att regelbundet påminna sina elever om innehållet i den årliga planen och åtgärdsstrappan. Alla elever och vårdnadshavare i Laxå kommun ska veta hur skolan arbetar mot trakasserier, främlingsfientlighet och kränkande behandling.

Information till vårdnadshavare - Vid mottagandet av nya klasser informeras elever och vårdnadshavare om vår årliga plan, värdegrund samt om åtgärdsstrappan. Denna information ges vid första föräldramötet under höstterminen. Då klargörs skolans inställning till trakasserier, främlingsfientlighet och kränkande behandling och på vilket sätt skolan avser att ingripa. En enklare version av planen läggs ut på Edwise.

Utvärdering

Beskriv hur planen utvärderas:

All personal samt alla elever bör vara delaktiga i utvärderingen av den årliga planen. Under utvecklingssamtalen på vårterminen följer klasslärare/mentor upp trivseln i skolan med elever och vårdnadshavare. Planen bör utvärderas i juni för att kunna revideras i augusti/september.

Resultat av utvärderingen:

Årets plan ska utvärderas innan vårterminens slut år 2018.

Främjande insatser för att motverka kränkande behandling och diskriminering, enligt diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning.

Mål

- Ingen elev på skolan känner sig utsatt för kränkande behandling
- Skolans grundvärderingar är väl förankrade hos personal, elever och föräldrar
- Trivselreglerna är reviderade i augusti.
- Ingen elev på skolan känner sig utsatt för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.
- Att alla ska känna att man är lika mycket värd oavsett könsidentitet.
- I kommunen har alla elever oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning samma rättigheter och möjligheter.
- Ingen elev känner sig utsatt för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning
- Alla skolans elever har alla samma möjligheter och rättigheter oavsett funktionsnedsättning.
- Ingen känner sig trakasserad eller diskriminerad på grund av sin funktionsnedsättning.
- Ingen av Lindåsens elever ska känna sig diskriminerad på grund av ålder.
- Öka trivsel och samhörigheten på skolan genom att åldersblanda elever vid olika tillfällen.

Främjande insatser

- Runt FN-dagen uppmärksammas barnkonventionen på hela skolan
- Dilemmafrågor/diskussion runt "Kompisproblemet" (UR)
- Arbete runt Värdegrund och ordningsregler (september)
- Under oktober publiceras den förenklade versionen på EdWise till elever/föräldrar.
- Informera om Likabehandlingsplanen för eleverna.
- Kompissamtal på fritids/skola under läsåret
- Kartläggning av miljön ute och inne med hjälp av fotografier (sep/oktl)
- Trivselenkät genomförs i klasserna under våren.
- Arbeta med demokratiska processer, partier, val samt skolråd/klassråd

Ansvariga:

All personal

Datum när det ska vara klart:

Innan vårterminens slut: år 2018

Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

Hur eleverna har involverats i kartläggningen:

Hur personalen har involverats i kartläggningen:

Resultat och analys:

Inomhus:

Utomhus:

Förebyggande åtgärder

Inomhus:

Utomhus:

Mål och uppföljning:

Åtgärd:

Motivera åtgärd:

Ansvarig:

All personal

Datum när det ska vara klart:

Innan vårterminens slut: år 2018

Om det händer...

Policy

Alla som arbetar i skolan skall aktivt motverka alla former av kränkningar och diskriminering på grund av diskrimineringsgrunderna. Både elever och personal har rätt till en bra arbetsmiljö. Skolan och vårdnadshavarna har ett gemensamt ansvar för elevens skolgång. Eleven har en skyldighet att efter ålder och förutsättningar följa skolans regler och värdegrund.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling:

- Klassråd, skolråd och fritidsråd
- Rastvakter
- Trivselenkät
- Utvecklingssamtal
- Kartläggning av miljö, inne/ute.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till:

Man kan vända sig till all personal på skolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever:

1. **Kännedom.** Personal får reda på att någon elev kränkts och informerar vårdnadshavare och klasslärare/mentor.
2. **Utredning/samtal** inleds av berörd personal.
3. **Uppföljning** av ärendet. Personal beslutar om eventuell åtgärd, t ex. Fortsatta samtal eller bevakning av ärende. Klasslärare/mentor underrättas, som återkopplar till vårdnadshavare.

Bilaga 1   **Åtgärdstrappa**

Eleven har en skyldighet att efter ålder och förutsättningar följa skolans regler och värdegrund.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Kap 5 skollagen (SFS 2010:800)

OBS!!! Skolledningen kan när som helst frångå ordinarie steg för att tidigarelägga en åtgärd

1. Lindriga förseelser mot skolans ordningsregler

Ex

- Glömt material
- Enstaka sena ankomster
- Felaktigt användande av mobiltelefon, ipad, dator på lektionstid.
- Ytterkläder på i klassrum eller matsal
- Nedskräpning
- Spring inomhus

Och eller andra jämförbara förseelser

Åtgärd:

1. Vänlig men bestämd tillrättavisning, ansvarig berörd personal

2. Utvisning, kvarsittning, omhändertagande av föremål (ej längre än lektionstidens slut) ansvarig berörd lärare.

Kap 5 §7, §8, §22, §23 skollagen (SFS 2010:800)

2. Upprepade lindriga förseelser samt grövre förseelser

Ex:

- Ogiltig frånvaro
- Respektlöst uppträdande
- Upprepade brott mot regler i matsal och klassrum
- Kränkningar och trakasserier
- Förstörelse av skolmaterial

Åtgärd:

1. Telefonsamtal till hemmet. **Ansv berörd personal eller mentor/ klasslärare**
2. Vid upprepade förseelser under nivå 2 lyfts frågan till EVG (beslut om utredning fattas). Samråd genomförs **ansv mentor/klasslärare.**
3. Eventuellt åtgärdsprogram upprättas.
4. Beslut om anpassad studiegång.

Kap 5 §9, §10 skollagen (SFS 2010:800)

3. Upprepade förseelser samt allvarligare brott

Ex

- Slag, sparkar
- Racistiska handlingar
- Medveten skadegörelse

Och eller andra jämförbara förseelser

Åtgärd (utan inbördes ordning)

- Skriftlig varning
- Anmälan till Polis / socialtjänst

Ansvarig rektor

Kap 5 §11 skollagen (SFS 2010:800)

4. Upprepade förseelser på nivå 3

Åtgärd (utan inbördes ordning)

- Omplacering inom eller vid annan skolenhet
- Avstängning

Vid ovan nämnda åtgärder skall alltid berörda parter beredas möjlighet att yttra sig samt BUN informeras.

Kap 5 12-16 §§ skollagen (SFS 2010:800)